

Locatie in beeld.

Pedagogisch werkplan
van onze locatie
buitenschoolse opvang
BSO
Aldendriel 38

2023

Inhoud: Inleiding.

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

- Onze locatie
- Basisgroepen
- Beroepskracht-kindratio (BKR)
- Beroepskrachten in opleiding

Opvoeden doen we samen.

Met ouders

- Kennismaken en wennen
- De mentor
- Elkaar informeren
- Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Door groepsmanagement

- Gedifferentieerd werken
- Teamwerk
- Samen kinderen volgen
- Naar een volgende groep
- Signaleren van bijzonderheden
- Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen
- Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

Met andere organisaties

- Samenwerken met het onderwijs
- Samenwerken met andere organisaties

In een rijke uitdagende omgeving.

- Verschillende bso's
- Indeling van de ruimte
- Inrichting van de hoeken en plekken
- Geordend materiaal
- Buitenruimte

Met ruimte voor initiatief.

- Vrij spel en uitnodigende activiteiten
- De overgang van school naar bso
- Vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen

Altijd in dialoog.

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

- Activiteiten waarbij de basisgroep verlaten wordt
- Extra opvang afnemen
- Meertalige bso
- Omgang met de basisgroep bij activiteiten in groepen groter dan 30 kinderen
- Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Bijlage 1. De ontwikkelingsgebieden op een rij

Bijlage 2. Gebruikte literatuur

Locatie in beeld.

Pedagogisch werkplan van onze locatie voor buitenschoolse opvang (BSO)

Naam locatie: **Korein Aldendriel 38**

Adres locatie: Korein Aldendriel 38 5653 PK Eindhoven

Op onze locatie is de leidinggevende: Kristel Osinga, per 1 juni 2023 Derya Bulca – Ozer.

Zij krijgt leiding van: **Gonnie op het Veld**

Waar in dit pedagogisch werkplan 'ouders' staat, kan ouder(s)/verzorger(s) worden gelezen.

Inleiding.

Dit pedagogisch werkplan is bestemd voor iedereen die benieuwd is naar onze locatie – van ouders en verzorgers tot medewerkers van de GGD. Voor onze eigen pedagogisch professionals is het een naslagwerk. Het pedagogisch werkplan beschrijft de sfeer op onze locatie én de manier waarop we voldoen aan de wettelijke pedagogische eisen.

Het pedagogisch werkplan *Locatie in beeld* ligt in het verlengde van *Ik ben in beeld*: het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG.

Ik ben in beeld in het kort

Kinderen zijn ontdekkers, onderzoekers, kunstenaars, kunstmakers, wetenschappers, handarbeiders – alles is in aanleg aanwezig. En elk kind is uniek. Geboren met een eigen aard en karakter, met aanleg en talent voor de eigen persoonlijke ontwikkeling. Het is aan ons om dat te zien, om ieder kind in beeld te hebben. We verrijken de ontwikkeling van kinderen door dagelijks te kijken naar hun welbevinden en betrokkenheid. Voelt het kind zich goed? En is de betrokkenheid hoog? Dat zijn de vragen die ertoe doen. Met welbevinden en betrokkenheid als kompas krijgen we onmiddellijk feedback over onze inzet en interactie met de kinderen. Doen we de goede dingen? We zien het direct: kijk hoe het kind zich voelt en hoe betrokken het is.

Met vier pijlers stimuleren we dagelijks het welbevinden en de betrokkenheid:

- Opvoeden doen we samen
- In een rijke uitdagende omgeving
- Met ruimte voor initiatief
- Altijd in dialoog

In dit pedagogisch werkplan van de locatie lees je hoe we praktisch invulling geven aan de vier pijlers. In het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG lees je meer over de visie erachter. Nieuwsgierig naar ons complete pedagogisch beleid? Download [**Ik ben in beeld**](#)

Nuttige informatie: van dagindeling tot basisgroepen.

In dit hoofdstuk: een beschrijving van de locatie, de basisgroepen, de beroepskracht-kindratio en de inzet van beroepskrachten in opleiding.

Onze locatie

De groep Mierennest is 52 weken in het jaar open op maandag/dinsdag en donderdag. De locatie bestaat uit 1 BSO-groep. Van 14.45 tot 18.30 worden de kinderen in de groep opgevangen. In de groep zijn 2 vaste pedagogisch professionals aanwezig.

Kenmerkend voor onze locatie

Locatie Aldendriel is gelegen in Gestel, in basisschool de Springplank waar wij intensief mee samen werken. In een multiculturele omgeving waar kinderen optimale kansen krijgen zich te ontwikkelen en hun talenten aan te laten spreken in een zorgzame, veilige en uitdagende omgeving.

BSO Aldendriel is een kleine locatie hierdoor kennen kinderen, ouders en teamleden elkaar goed. Dat schept een sfeer van veiligheid en vertrouwen.

Onze werkwijze is gebaseerd op het pedagogisch kompas, welbevinden en betrokkenheid is het uitgangspunt, waarbij de 4 pijlers onze leidraad zijn.

Waar wij trots op zijn

We zijn op heel veel zaken trots, zoals dat we er als team samen zijn voor alle kinderen. Keuzes worden altijd gemaakt in het belang van het kind.

Wij bieden ruimte voor alleen, maar ook voor samenspel, hierin hebben wij een optimale taakverdeling tussen PM'ers waarin gestimuleerd wordt op zelfstandigheid en ondernemingszin. Er is veel ruimte voor initiatief bij BSO Aldendriel. Kinderen hebben veel keuzemogelijkheden in het dag verloop. Het dag verloop wordt zo afgestemd op het ritme en behoeftes van de kinderen.

Wat wij toevoegen aan de ontwikkeling van kinderen

We hopen de kinderen een gevoel van eigenwaarde en trots mee te geven tav de eigen mogelijkheden en talenten. Dit doen we door op allerlei gebieden de ontwikkeling van de kinderen te verrijken:

- (Nederlandse) taalontwikkeling
- cognitieve ontwikkeling
- spelontwikkeling,
- motorische ontwikkeling
- sociaal emotionele ontwikkeling

We geven kinderen, structuur en vertrouwen en bieden ze geborgenheid zodat ze in een veilige omgeving kunnen experimenteren, onderzoeken en ontdekken om hun eigen potentieel te leren kennen. We zijn alert op de mate van welbevinden en betrokkenheid van de kinderen omdat we weten dat wanneer beide hoog zijn, een kind optimaal in ontwikkeling komt, daarom monitoren we altijd de kinderen op deze factoren. De activiteit en ons handelen passen we aan wanneer we zien dat een kind laag betrokken is of zijn welbevinden niet goed is.

Op onze locatie werken we inclusief: alle kinderen zijn welkom, ongeacht afkomst, sociaaleconomische positie, cultuur, geslacht of gender, eigen ontwikkeling van elk kind

- Hoe zorgen jullie ervoor dat ieder kind mee kan doen?

Wij zijn een multicultureel kinderdagverblijf. Onze doelgroep loopt uiteen van de laag sociaaleconomische klasse, tot de hoog sociaaleconomische klasse. Er is een grote mate aan diversiteit in afkomst van onze kinderen en ouders. Regelmatig worden er kinderen op basis van een SMI-indicatie geplaatst.

In ons aanbod houden wij rekening met deze grote mate van diversiteit. Dit betekent dat we veel maatwerk leveren. Ieder kind is uniek dus waarom zou je elk kind hetzelfde aanbod geven? Wij kijken naar kinderen vanuit welbevinden en betrokkenheid. Wij zien waar het kind zich in interesseert en dat is ons vetrekpunt. Wat heeft een kind vanuit zijn of haar interesse nodig om tot ontwikkeling te komen?

In ons pedagogisch handelen sluiten we bij ieder kind aan bij de zone van de naaste ontwikkeling, zodat kinderen niet over of ondervraagd worden maar op een voor hen passende wijze worden uitgedaagd om tot verdere ontwikkeling te komen. Het sociale aspect speelt hierin een cruciale rol. Kinderen helpen elkaar om verder te komen in hun ontwikkeling. Zo worden er kinderen aan elkaar gekoppeld die elkaar aanvullen op verschillende vlakken. Goed voorbeeld doet goed volgen.

- Wat zetten jullie in om bij te dragen aan inclusie?

We onderhouden contact met het consultatiebureau, en zij weten dat alle kinderen welkom zijn. Ook de kinderen waar vooraf twijfel is of reguliere kinderopvang haalbaar is. Als een kind bij ons start nemen we 6 weken de tijd om een kind goed te observeren en te bepalen wat dit kind nodig heeft. In die 6 weken wordt met name aandacht gegeven aan de sociaal/emotionele- en taalontwikkeling. . Waar nodig komt de ambulante medewerker vanuit Kluppluz ondersteunen. Wij vinden het belangrijk dat kinderen vroeg en op de juiste manier in beeld zijn en de lijntjes kort zijn tussen alle betrokkenen. Zo kan een kind zich optimaal ontwikkelen en krijgt het alle ondersteuning die nodig is.

- Hoe nemen jullie ouders mee in het denken en handelen vanuit inclusie?

Ieder kind is uniek en heeft zijn of haar eigen “gebruiksaanwijzing”. Op onze locatie hebben we te maken met veel nationaliteiten, achtergronden en aankomsten. Dit bespreken wij met ouders tijdens een rondleiding en intake. Hierin wordt ook benoemd dat ieder kind welkom is en dat wij het belangrijk vinden om zo veel mogelijk maatwerk te kunnen bieden. De lijntjes met ouders zijn kort en we bespreken indien van toepassing regelmatig wat wel en niet werkt voor hun kind. Niet alleen vanuit de individuele ontwikkeling maar ook van de collectieve ontwikkeling van de groep.

- Hoe nemen jullie samenwerkingspartners mee in het denken en handelen vanuit inclusie?

Wij werken intensief samen met BS Springplank, binnen de populatie van deze basisschool is eenzelfde diversiteit te zien. Samen voeren we overleg met het consultatiebureau, GGD, bibliotheek en WIJ Eindhoven. Dit doen wij als wij een zorgenkindje hebben op de BSO hebben. Ouders zijn hierin vanzelfsprekend in meegenomen. Hierin staat het stuk inclusie altijd centraal. Ook werken wij nauw samen met locatie Keverberg.

Basisgroepen

Op onze locatie werken we met vaste groepen kinderen en een vast team van pedagogisch professionals.

Naam groep	Leeftijd kinderen	Maximaal aantal kinderen
Mierennest	4-7 jaar	20 kinderen

Bij locatie Aldendriel 38 hebben wij 1 BSO groep voor kinderen van 4 t/m 7 jaar. Kinderen van 8 t/m 12 jaar zitten op locatie Keerberg 5 op de BSO.

Op locatie Aldendriel hebben wij dus 1 groep. Deze groep is op maandag/dinsdag en donderdag open. Kinderen die ook opvang nodig hebben op woensdag en vrijdag worden op de BSO Keerberg 5 geplaatst.

Tijdens het kennismakingsgesprek vertellen we ouders met welke groepen we werken. We vertellen voor welke leeftijd elke groep is en hoe groot de groepen zijn. Ook vertellen we welke pedagogisch professionals bij elke groep horen, wanneer zij werken, en hoe we vaste pedagogisch professionals vervangen bij ziekte en vakantie. Op de locatie is te zien wie welke dag werkt – en zo nodig op welke tijden.

Beroepskracht-kindratio (BKR) en 3 uursregeling

Net als alle locaties van Wij zijn JONG werken wij volgens de BKR-rekentool van de Rijksoverheid. Daarmee berekenen we hoeveel pedagogisch professionals er minimaal aanwezig moeten zijn op een groep. Is de opvang dagelijks tien uur of meer open, dan mag er per dag maximaal drie uur worden gewerkt met ten minste de helft van het aantal pedagogisch professionals.

In de vakanties zien onze gangbare personeelsdiensten en pauzetijden er als volgt uit voor de BSO

Diensten	Pauze tijd tussen	Pauze duur per professional
7.30-17.00	13.00-15.15	30 a 45 minuten
8.00-17.30	13.00-15.15	30 a 45 minuten
8.30-18.00	13.00-15.15	30 a 45 minuten
9.00-18.30	13.00-15.15	30 a 45 minuten

Buiten de vakanties om zien onze ganbare personeelsdiensten er als volgt uit voor de BSO:

Diensten
14.00 – 17.00
14.15 – 17.30
14.15 - 18.00
14.30 - 18.30

In de volgende situaties wordt afgeweken van de BKR:

Bij openen en sluiten van de groep
Tijdens pauzes van pedagogisch professionals

Hierbij gelden de volgende pedagogische afwegingen:

Er zijn minder kinderen aanwezig bij het openen en sluiten
Er liggen veel kinderen te slapen tijdens de pauzes

Op de volgende manier blijven pedagogisch professionals aandacht besteden aan de behoeften van de kinderen:

Duidelijke taakverdeling
Herkenbare rituelen zoals dagritme dat ingedeeld is in herkenbare periodes met vaste onderdelen, herkenbare overgangsrituelen etc.
Voorbereide omgeving waarin kind zich veilig en prettig voelt
Gedifferentieerd werken.

Alleen tijdens de vakantieperiodes voegen we de groep structureel samen met de BSO-groep Hommels van Korein Keerberg 5a. Tijdens de vakanties worden de kinderen van groep Mierennest en groep Hommels samen opgevangen op Korein Keerberg 5a. Dit wordt altijd met de ouders gecommuniceerd via warme overdracht en een nieuwsbrief in het ouderportaal.

Buiten de vakantieperiodes om sluit Mierennest op haar eigen locatie in de groep Mierennest af. Het is een standalone locatie. De achterwacht voor calamiteiten is Keerberg 5. Keerberg 5 is 10 minuten loopafstand van Korein Aldendriel verwijderd. In de wintertijdmaanden zorgen wij dat er altijd 2 medewerkers werken tot sluitingstijd.

Opvoeden doen we samen.

De praktische invulling van de pijler 'Opvoeden doen we samen' heeft drie onderdelen: het contact met ouders, ons groepsmanagement, en de samenwerking met andere organisatie zoals basisscholen. Samen zetten we ons in voor de kinderen, zodat zij hun mogelijkheden en talenten optimaal kunnen ontwikkelen.

Opvoeden doen we samen – met ouders

In dit deel: kennismaken en wennen, de mentor, elkaar informeren, en samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen.

Kennismaken en wennen

In de eerste periode leggen we de basis van de vertrouwensrelatie tussen de ouders, het kind en de pedagogisch professionals. Het ene kind heeft meer moeite met nieuwe situaties of een nieuwe omgeving dan het andere. We besteden daarom bewust aandacht aan het wennen. Hoe eerder een kind zich veilig voelt bij ons (welbevinden), hoe sneller het betrokken kan spelen. Tijdens de kennismaking zoeken we met de ouders naar een manier van wennen die prettig is voor hun kind. In de wenperiode kijken we samen naar het welbevinden en we evalueren hoe het met hun kind gaat, zodat we eventueel iets kunnen aanpassen.

De wenperiode ziet er als volgt uit:

De wenperiode ziet er als volgt uit:

Wennen en overgaan naar een andere groep

De pedagogisch medewerkers begeleiden het wennen en overgaan naar een andere groep door:

Als kinderen overgaan naar een andere groep mogen ze wennen. De mentor spreekt dit af met de pmers van de groep waar het kind naar toe gaat. Hierbij kijken we naar de behoefte van het kind. Vaak wordt erdoor ouders geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om te wennen. We praten hier dan over de kinderen die bij Mierennest weggaan en naar de BSO Keerberg 5 gaan als ze 7- 8 jaar zijn.

Kinderen, die van de peutergroep komen, gaan wel 1 dagdeel wennen bij Mierennest.

- Bij het overgaan naar een andere groep is er aandacht voor het wennen en is er ruimte voor een wenperiode. Door de pm-er van de basisgroep wordt een duidelijke overdracht gegeven met alle zaken die belangrijk zijn voor of over het kind. Het kind gaat, afhankelijk van het "wengedrag", een aantal keer wennen.
- De groepen maken onderling afspraken over wanneer kinderen gaan wennen.
- We realiseren ons dat niet alleen kinderen, maar ook de ouders naar de overgang naar een andere groep toe moeten leven.
- Een nieuw kind mag 1 dagdeel komen wennen, de ouder blijft max 1 uur bij het kind. Afspraak wordt in overleg met ouders door pm-er van betreffende groep gemaakt.
- Ouders krijgen een terugkoppeling over het wennen op de andere groep.

Met ouders maken we de volgende afspraken over wennen/ overgaan naar een andere groep:

Als er kinderen nieuw komen op onze locatie spreken we met ouders een wenmoment af, dit is maximaal 1 dagdeel. Wennen kan alleen op een dagdeel dat dit past binnen de leidster-kindratio.

Indien dit niet past op een dagdeel dat een kind de BSO komt bezoeken, vragen we de ouder tijdens het wenmoment aanwezig te blijven.

De mentor

Ieder kind krijgt een mentor toegewezen. Dat is een van de pedagogisch professionals van de groep. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders en voert ook het intakegesprek. Ze vertelt het kind en de ouders dan onder andere wat haar rol als mentor betekent. Allereerst volgt de mentor de ontwikkeling van het kind. Ze heeft aandacht voor het welbevinden en de betrokkenheid van het kind, en nodigt de ouders uit om daarover in gesprek te gaan. Verder streeft ze naar een soepele overgang tussen thuis, de opvang en het basisonderwijs. Als de mentor langere tijd afwezig is, zorgen we voor vervanging. De nieuwe mentor licht de ouders daarover in. Als we een mentor toewijzen, kiezen we er een die voldoende aanwezig is tegelijkertijd met het kind. We houden ook rekening met het aantal kinderen waarvan een pedagogisch professional al mentor is.

Elkaar informeren

We vertellen ouders waar ze belangrijke informatie kunnen vinden. Daarnaast laten we weten wat hun kind bij ons doet en hoe het gaat. Als ouders behoefte hebben aan een gesprek of een vraag willen stellen, dan maken we daar tijd voor. Wij informeren ouders, en ouders informeren ons. Want we horen graag hoe het thuis met het kind gaat. Dankzij die informatie kunnen we beter aansluiten bij (het

gedrag van) het kind. Tijdens individuele contacten stemmen we goed af op alle verschillende ouders die onze locatie bezoeken. We benaderen ook regelmatig alle ouders tegelijk als we informatie willen delen.

Haalmoment

Het haalmoment is een laagdrempelige mogelijkheid om met ouders te praten en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van het kind. Er is ook gelegenheid voor kinderen om uit eigen initiatief te vertellen hoe ze de middag hebben beleefd. Tijdens de uitwisseling letten we op privacy: als er andere ouders of kinderen in de buurt zijn, bespreken we geen privé-zaken van het kind of de ouders.

Gesprek met de mentor

Als de ouders of de mentor behoefte hebben aan een persoonlijk gesprek, dan maken wij daar graag een afspraak voor.

Samenwerken voor de ontwikkeling van kinderen

Opvoeden doen we samen met ouders. We sluiten aan op thuis, met een gezamenlijk doel: de ontwikkeling van kinderen verrijken.

Hieronder lees je hoe we samenwerken en aansluiting zoeken bij de thuissituatie.

- We praten met ouders bij het halen en letten erop dat we iedereen regelmatig zien en spreken.
- We laten ouders foto's en filmpjes zien via ouderkconnect
- Op facebook zijn ook activiteiten te zien die met de kinderen gedaan zijn. (kinderen die niet in beeld mogen op facebook komen ook niet in beeld) Wij delen het facebook van Korein keverberg 5 met Korein Aldendriel.
- We schrijven nieuwsbrieven over sluitingen en over berichten over vakanties etc.

Opvoeden doen we samen – door groepsmanagement.

In dit deel: gedifferentieerd werken, teamwerk, samen kinderen volgen, naar een volgende groep, signaleren van bijzonderheden, pedagogisch beleid evalueren en borgen, en pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar.

Gedifferentieerd werken

Gedifferentieerd werken staat voor onderscheid maken en variëren. Want kinderen verschillen qua leeftijd, niveau, interesse en eigenheid. Er is ook een overeenkomst: ze zijn allemaal nieuwsgierig. Ze willen graag nieuwe dingen ontdekken en volgende stappen zetten. Door gedifferentieerd te werken, spelen we in op onderlinge verschillen en op de nieuwsgierigheid van ieder kind. In de praktijk betekent gedifferentieerd werken dat we aandacht hebben voor alle ontwikkelingsgebieden. Daar laten we onze aanpak op aansluiten. En we bieden variatie en keuze door de dag heen.

Aandacht voor alle ontwikkelingsgebieden (zie bijlage 1)

Met goed groepsmanagement zorgen we in het dagelijkse werk voor een gevarieerd aanbod. Dat aanbod sluit aan op alle ontwikkelingsgebieden, passend bij de vrije tijd van kinderen. We sluiten steeds aan bij waar de kinderen zijn qua leeftijd, ontwikkeling, interesse en eigenheid. Zo blijft hun betrokkenheid hoog.

Variatie en keuze

We bieden variatie en keuze in een rijke uitdagende omgeving (met gevarieerde hoeken en materialen), met ruimte voor initiatief (met afwisseling tussen vrij spel en activiteiten), en altijd in dialoog (met inzet van de pedagogische interactievaardigheden). In de volgende hoofdstukken lees je daar meer over.

Teamwerk

Een groep kinderen begeleiden vraagt om teamwerk. Wie doet welke taak en hoe verdelen we onze aandacht over de kinderen, binnen en buiten? Daar denken we samen over na. Regelmatig nemen we ruimte voor spelbeschikbaarheid: het rustig kijken naar het spel van kinderen of het meespelen met hun spel. Zo kijken de pedagogisch professionals dagelijks naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen. Op grond daarvan verdelen ze hun aandacht en taken. In het teamoverleg maken ze daar afspraken over. Ze bekijken dan ook hoe de taak- en rolverdeling is verlopen en hoe ze de taken en rollen de komende periode gaan verdelen.

Samen kinderen volgen

Door bewust te kijken naar wat kinderen bezighoudt – Wat spelen ze? Hoe spelen ze? Hoe communiceren ze? Wat maken ze, en op welke manier? – leren we de kinderen beter kennen. We volgen hun ontwikkeling. Indien gewenst heeft de mentor met de ouders een gesprek over de ontwikkeling van hun kind. (zie 'Opvoeden doen we samen – met ouders').

Zo volgt onze locatie de kinderen in de bso:

Onze locatie gebruikt het volgende kindvolgsysteem:

Op onze locatie volgen we de ontwikkeling van kinderen en werken we met het volgende kindvolgsysteem:

KIJK! BSO

Via het KIJK volgsysteem houden de pedagogisch medewerkers het welbevinden en de betrokkenheid van de BSO kinderen in de gaten. Ook kan hier gekeken worden of er af wordt geweken van de gemiddelde ontwikkelingsfase. Het kan zijn dat een kind veel verder in cognitieve ontwikkeling is als zijn/haar groepsgenootjes. Ook kan het zijn dat een kind meer behoefte heeft aan ondersteuning en begeleiding. De pedagogisch medewerkers kunnen op deze wijze nog beter de kinderen ondersteunen en begeleiden waar nodig door in te spelen op de behoeftes van het kind.

Naar een volgende groep

Gaat het kind naar een andere bso of naar een andere groep, dan zorgen we voor een geleidelijke overgang. We spreken wenmomenten af en de mentor draagt het kind zorgvuldig over aan de collega's van de nieuwe groep. Heeft de nieuwe groep een ander LRK-nummer, dan vraagt de mentor toestemming aan de ouders om de informatie over te dragen. Is het LRK-nummer hetzelfde, dan hoeven de ouders alleen geïnformeerd te worden (afstemming). Vervolgens neemt de mentor contact op met de mentor van de nieuwe groep. Indien gewenst plannen de oude en nieuwe mentor een persoonlijk gesprek over het kind. Bij voorkeur is daar ook een van de ouders bij.

Signaleren van bijzonderheden

We observeren en volgen de ontwikkeling van kinderen. Bijzonderheden bespreken we altijd eerst met de ouders. Signaleren we bijzonderheden, dan gaan we te werk volgens de door Wij zijn JONG

beschreven interne en externe zorgstructuur. Waar nodig schakelen we interne of externe experts in. Zij kunnen duiden wat er aan de hand is en geven advies over het vervolg. Uiteraard gebeurt dat altijd in nauw overleg met de ouders en na hun toestemming. Kortom: we blijven zorgvuldig in contact met de ouders en – na hun toestemming – ook met de externe instanties en de eventuele basisschool. In het team evalueren we de signalering.

Bij vragen over de ontwikkeling en het gedrag van kinderen kunnen we – in overleg en afstemming met de ouders – deze medewerkers of instanties raadplegen:

Pedagogisch coach, Intern begeleider kinderopvang, Zorgcoördinator KluppluZ, Ambulante medewerker KluppluZ, Centrum voor Jeugd en Gezin.

Bij het spilzorg-overleg kunnen wij uitgenodigd worden om deel te nemen aan het overleg, met toestemming van ouder.

Wij kunnen ook zelf een kind inbrengen met toestemming van ouder.

Pedagogisch beleid en praktijk evalueren en borgen

Samen volgen we dagelijks **het welbevinden en de betrokkenheid** van kinderen in samenhang met hun ontwikkeling. Daarbij gebruiken we het kindvolgsysteem. Zitten de kinderen goed in hun vel, zijn ze ontspannen en voelen ze zich veilig? Dan zit het goed met het welbevinden. Doen de kinderen tijdens het spelen en de activiteiten nieuwe ervaringen op? Zijn ze geboeid en gefascineerd door de activiteit? Zit er uitdaging in het spel of activiteit? Dan is ook de betrokkenheid hoog.

In *Ik ben in beeld*, het pedagogisch beleid van Wij zijn JONG, staat uitvoerig beschreven hoe **welbevinden en betrokkenheid** voor ons de belangrijkste toetsstenen zijn om de ontwikkeling van kinderen te beoordelen. De mate van welbevinden en betrokkenheid daagt ons uit om de pedagogische kwaliteit voortdurend aandacht te geven. Daarbij nemen we steeds de vier pijlers onder de loep om onze aanpak te verbeteren:

Opvoeden doen we samen – Kunnen we onze samenwerking verbeteren? Met ouders, met elkaar en met andere organisaties?

In een rijke uitdagende omgeving – Hoe rijk en uitdagend is ons aanbod?

Met ruimte voor initiatief – Bieden we voldoende keuzevrijheid? Is het dagritme afgestemd op ruimte voor initiatieven van kinderen? Zijn onze activiteiten/spelimpulsen passend en verrijkend?

Altijd in dialoog – Weten we wat kinderen beweegt, wat kinderen bezighoudt en hoe we aansluiten bij hun behoeften en belevingswereld?

Aan welbevinden en betrokkenheid zien we hoe het gaat met een kind én met onze pedagogische kwaliteit. Jaarlijks monitoren en meten we die, zodat we zicht houden op wat we kunnen aanpakken. De jaarlijkse cyclus waarmee we onze pedagogische kwaliteit borgen bestaat uit deze fasen:

- De pedagogische praktijk evalueren.

- Vanuit die evaluatie pedagogische doelen bepalen.
- Werken aan de pedagogische doelen met acties die de vier pijlers versterken (via werkoverleg, coaching en/of scholing/training).
- Het effect van onze aanpak beoordelen door te kijken naar het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen.

De pedagogische praktijk en beleid monitoren en evalueren we met:
Pedagogische scan

Pedagogische kwaliteit – onze focus voor het komende jaar

In 2023 legt onze locatie de focus op onderstaande pedagogische doelen. De doelen kunnen enigszins verschillen per team/groep.

- **Altijd in dialoog**
- **Rijke uitdagende omgeving**
Hieraan gekoppeld is ruimte voor initiatief vanuit het kind belangrijk

'Ruimte voor initiatief' kunnen we nog groeien in het vermijden van wachttijden. Er zijn een aantal gezamenlijke groepsmomenten (bv het eten) waarbij kinderen moeten wachten. Dit ondervangen we deels al door ze zoveel mogelijk te betrekken bij de situatie (bv zelf de tafel dekken, zelf brood smeren.) We zien wachten ook als leermoment, maar we willen alerter zijn op de wachtmomenten waar we niet bewust voor kiezen. Keuzemogelijkheden in dag-verloop hoort hier o.i. bij. Wij bepalen de dagindeling, wij bepalen wanneer kinderen gaan eten, zonder ons de vraag te stellen of het niet anders kan (bv moeten alle kinderen wel tegelijk eten) Binnen de kaders is er veel ruimte voor initiatief, waar we in kunnen groeien is het toevoegen van keuzemogelijkheden buiten deze kaders.

Rijke, uitdagende omgeving: Een rijke, uitdagende omgeving is een voorwaarde om kinderen tot betrokken activiteiten en dus in ontwikkeling te krijgen. De fysieke ruimte bij de BSO-groepen Mierennest willen wij verbeteren. Wij gaan ons hierbij richten op meer overzicht in de leefruimte via spelzones. Een aantrekkelijke presentatiewijze die de kinderen prikkelt tot spel. Het moet prikkelen tot verkenning, ontdekken, spelen en expressie. Een avontuurlijke plek waar iets te beleven valt.

Het team van BSO Aldendriel evalueert geregeld over de gang van zaken op de BSO. Voor veel aspecten geven wij een terugkoppeling aan de kinderen, wat vinden zij hiervan? Wat kan beter?

Altijd in dialoog

Wij willen in onze begeleidersstijl stimulerend zijn. Hierin willen wij kinderen uitdagen. Ook willen we positieve interacties tussen pedagogisch medewerkers verbeteren en stimuleren. Zodat we nog beter kunnen inspelen op situaties van kinderen.

Wij bereiken de doelen met, coaching en teamoverleg.

Opvoeden doen we samen – met andere organisaties.

In dit deel: de doorgaande lijn met het onderwijs en samenwerken met andere organisaties.

Samenwerken met het onderwijs

Hieronder lees je met welke scholen voor basisonderwijs we samenwerken en de manier waarop we dat doen.

Naam basisschool	Samenwerking
Basisschool de Springplank	Wij mogen gebruik maken van de Speelzaal en de bibliotheek. School mag gebruik maken van het BSO-lokaal als de BSO niet in de ruimte aanwezig is. Pmers en leerkrachten hebben een prettig contact met elkaar. Er wordt informatie over Spil uitgewisseld. In geval van zorgkinderen is er een spilzorgoverleg indien er toestemming is van ouders.

Samenwerken met andere organisaties

Onze locatie werkt samen met:

- KluppluZ: bij een zorgkindje vragen wij, met toestemming van ouders, de hulp in van KluppluZ. Deze stuurt een i-ber die op e groep komt kijken en ondersteuning biedt aan de pmer. De i-ber neemt ook deel aan oudergesprekken mbt zorgkindje.
- Centrum Jeugd en Gezin. Bij de zorgoverleggen met school is jeugd en gezin ook uitgenodigd. Informatie om te komen tot de beste zorg wordt met elkaar gedeeld.
- Logopedie : Via school wordt de logopedist ingeschakeld. De Logopedist sluit indien nodig ook aan bij een zorgoverleg.
- Bibliotheek : Wij krijgen iedere maand nieuwsbrieven vanuit de bibliotheek. Deze nieuwsbrieven worden via het ouderportaal naar ouders verstuurd.

In een rijke uitdagende omgeving.

In dit hoofdstuk: indeling van de ruimte, inrichting van de hoeken en plekken, geordend materiaal, buitenruimte, duidelijkheid voor ieder kind.

Verschillende soorten bso's

Alle bso's zijn anders. Sommige zijn zelfstandig, andere delen de ruimte met een peuteropvanglocatie of een basisschool. Op iedere bso denken de pedagogisch professionals creatief na over de best mogelijke invulling van de rijke uitdagende omgeving. De belangrijkste uitgangspunten staan in de volgende alinea's. Benieuwd naar de indeling van onze specifieke ruimte? Kijk bij 'Onze locatie' aan het begin van dit pedagogisch werkplan.

Indeling van de ruimte

We streven naar een prettige, sfeervolle en rustige uitstraling. Aantrekkelijk en niet te prikkelend. De kleuren zijn bewust gebruikt. En de aankleding van de wanden sluit aan bij de leeftijd van de kinderen. Verder zorgen we voor een goed overzicht en houden we belangrijke looproutes vrij. Zo creëren we een plek waar kinderen, ouders en pedagogisch professionals zich prettig voelen.

De rijke uitdagende omgeving bevat hoeken/plekken die zijn ingericht voor een bepaald spel of activiteit. De plekken zijn afgebakend met bijvoorbeeld kasten, speelschermen, matten of tape. Dat zorgt voor rust en concentratie. Er is ruimte voor rustig en meer actief spel, voor individueel spel en voor kleine of grote groepsactiviteiten. Bij de indeling streven we naar specifieke ruimtes, hoeken of plekken met bijvoorbeeld de volgende functies: beeldende creativiteit (atelier), muziek, dans, drama (theater), ruimtelijk inzicht en techniek, natuurbeleving, gezelschapsspelen, media (computer, games), fantasie en rollenspelen, beweging, sport en spel. Daarmee sluiten we aan op de leeftijd van de kinderen. Ook de toiletruimtes bieden de mate van privacy en zelfstandigheid die bij de leeftijd past.

Inrichting van de hoeken en plekken

We zoeken, soms samen met de kinderen, naar gevarieerde materialen. Alle kinderen kunnen iets van hun niveau vinden en hebben voldoende keuze. Kinderen kunnen naast of met elkaar bezig zijn met voldoende materialen. Het materiaal wordt regelmatig aangevuld en afgewisseld. Verder zijn er in elke groep materialen en illustraties te vinden waarop verschillende culturen en rollen zichtbaar zijn. Daarnaast liggen er veilige echte materialen die passen bij de leeftijd – bijvoorbeeld een fototoestel – en open materiaal waar kinderen zelf betekenis aan kunnen geven zoals dozen, takken of lege melkpakken. Veilige echte en open materialen bieden extra kansen voor verdiepend spel.

Geordend materiaal

De materialen zijn overzichtelijk geplaatst en zo nodig gelabeld. Die ordening helpt onszelf, maar is ook belangrijk voor het spel of de activiteit van kinderen. Ze kunnen het materiaal vinden en gemakkelijk opbergen. Ook voor ouders kan het handig zijn om overzicht te hebben. Soms bewaren kinderen gemaakte spullen een tijdje, bijvoorbeeld om er de volgende keer mee verder te gaan of om iets tentoon te stellen. We streven ernaar ook daar een plek voor te reserveren.

Buitenruimte

We streven naar een uitnodigende buitenspeelplaats. Buiten hebben kinderen andere spelmogelijkheden en ze doen er belangrijke ervaringen op. Ook buiten is er een zichtbare verdeling van de ruimte. We streven naar een veilige, gevarieerde ondergrond die past bij het spel – bijvoorbeeld gras, steen, zand of een ondergrond met een klein niveauverschil. Ook zorgen we voor gevarieerde buitenmaterialen die gemakkelijk te vinden en op te ruimen zijn. Elke dag willen we graag buiten kunnen zijn.

Met ruimte voor initiatief.

In dit hoofdstuk: vrij spel en uitnodigende activiteiten, de overgang van school naar bso, vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen.

Vrij spel en uitnodigende activiteiten

De tijd op de bso is ingedeeld in herkenbare periodes met vaste onderdelen. Maar het dagritme is ook flexibel: wat de kinderen doen, staat niet tot in detail vast. Na school hebben ze vooral de ruimte om vrij te spelen. Daarnaast bieden we kinderen gedurende de week gevarieerde en aantrekkelijke activiteiten. Bij het vrij spelen en de activiteiten letten we nadrukkelijk op de eigen initiatieven van kinderen. Benieuwd naar onze globale dagindeling? Kijk onder 'Onze locatie' in het eerste deel van dit pedagogisch werkplan.

De overgang van school naar bso

Elk kind beleeft de overgang van school naar bso anders. Kinderen komen met verschillende behoeften binnen. De een wil graag even rust, de ander leeft zich graag even uit. Pedagogisch professionals hebben oog voor die verschillen en weten wanneer ze een kind met rust moeten laten of juist moeten uitnodigen tot spel.

Gedurende de middag zijn er ook overgangsmomenten van het ene naar het andere onderdeel, bijvoorbeeld tussen vrij spel en een geplande activiteit. Omdat overgangen prikkelrijk kunnen zijn, laten we die momenten soepel verlopen. We hebben gezamenlijke afspraken en gebruiken soms rituelen. Pedagogisch professionals stemmen onderling de overgangen goed af.

Vakantieopvang en opvang op schoolvrije dagen

Tijdens de vakantie of op schoolvrije dagen zijn kinderen langere dagen bij ons. We hebben dan een ander dagritme met afwisseling tussen vrij spel en uitnodigende activiteiten.

Onze dagindeling in de vakantie of tijdens een schoolvrije dag ziet er zo uit:

Tijdens vakantiedagen en schoolvrije dagen zijn wij open van 7.30 tot 18.30 uur.

Van 7.30 tot 9.30 uur is inloop van de kinderen. Kinderen kunnen eigenlijk al meteen met elkaar spelen en de pedagogisch professionals zijn beschikbaar voor hen. Rond 9.30 uur is er een fruitmoment en drinken en even gezellig met elkaar praten.

Daarna wordt er een activiteit aangeboden. Kinderen hoeven hier niet aan mee te doen. Zij kunnen, als zij dat willen iets anders gaan doen.

Om 12 uur is er een eetmoment. Samen met de ouders gaan de kinderen eten. Eten is een ontspannen moment. Regelmatig koken de kinderen samen met de ouders ook iets lekkers.

In de middag wordt er weer een activiteit gedaan. Lekker naar het speeltuintje verderop, of naar een korein-activiteit of een activiteit die een kind(eren) of pmer hebben bedacht. Vervolgens vrij spel. In de namiddag is er nog een cracker/fruit/groentemoment. Kinderen kunnen de hele dag door drinken pakken. We geven meestal water in plaats van ranja. Tussen 17 en 18.30 worden de kinderen weer opgehaald.

Altijd in dialoog.

In dialoog zijn betekent dat er wederzijds contact is. Oftewel, vertaald naar de dagelijkse praktijk: dat er interactie is tussen pedagogisch professionals en kinderen – en tussen kinderen en volwassenen onderling. De pedagogische wetenschappen onderscheiden zes interactievaardigheden. Onze pedagogisch professionals zetten die vaardigheden dagelijks in, zodat kinderen zich veilig en op hun gemak voelen bij ons.

De zes interactievaardigheden:

- Sensitieve responsiviteit
- Respect voor autonomie
- Structuur bieden en leidinggeven
- Praten en uitleggen
- Ontwikkeling stimuleren
- Begeleiden van onderlinge interacties

Sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit is reageren op wat kinderen willen, denken en voelen – door oog te hebben voor signalen, non-verbaal en verbaal, en door een kind aan te voelen. Het gaat over geborgenheid bieden, een vertrouwensrelatie aangaan en kinderen erbij laten horen in een positieve groepsfeer. Voorbeelden daarvan zijn luisteren, de aai over de bol, het oogcontact, de knipoog, interesse en nieuwsgierig zijn naar het kind. Ook gaat het bij sensitieve responsiviteit over aanmoedigen en bevestigen: kinderen de mogelijkheid geven om nieuwe dingen te ontdekken. Voorbeelden daarvan zijn belangstelling tonen, betrokken zijn bij wat het kind doet, steun bieden bij moeilijke momenten en enthousiasme van het kind delen.

Respect voor autonomie

Respect voor autonomie is kinderen de ruimte geven om zelfstandig te doen wat ze zelfstandig kunnen. Respect voor autonomie is ook: kinderen de kans geven vanuit eigen interesses bezig te zijn en keuzes te maken, zelf te experimenteren en ontdekkingen te doen. Als pedagogisch professionals lokken we ideeën en initiatieven uit, betrekken we kinderen bij het bepalen van regels en afspraken, en hebben we reële verwachtingen. Kinderen voelen het wanneer ze serieus worden genomen. Dan ontwikkelen ze eigenwaarde en kunnen ze zich betrokken voelen bij de groep, het spel en de activiteiten.

Structuur bieden en leidinggeven

Door structuur te bieden orden je de wereld om kinderen heen. Alle kinderen hebben daar behoefte aan. Structuur geeft ze het houvast dat ze nodig hebben om zelfstandig aan de slag gaan. Voorbeelden daarvan zijn een overzichtelijke speelleeromgeving, een begrijpelijke dagindeling, een beperkt aantal consequente en duidelijke regels die uitgelegd worden aan kinderen, voorspelbaar en duidelijk gedrag van pedagogisch professionals. Structuur bieden en leidinggeven lijkt het tegenovergestelde van respect voor autonomie, maar ze vullen elkaar aan als ze in evenwicht zijn. Voor elke (leeftijds)groep en voor elk kind ligt dat evenwicht weer anders.

Ongewenst gedrag ombuigen naar gewenst gedrag

Hoe gaan we om met ongewenst gedrag? Kinderen willen zich geaccepteerd voelen zoals ze zijn. Inclusief hun emoties en belevingen, ook op momenten dat ze boos, druk of naar binnen gekeerd zijn. We gaan ervanuit dat het kind met zijn gedrag een bedoeling heeft, ook al is dat gedrag niet altijd effectief of gewenst. Allereerst proberen we daarom de intentie van kinderen te begrijpen. Er zijn veel redenen voor ongewenst gedrag, bijvoorbeeld niet weten dat iets niet mag, van slag zijn door een gebeurtenis, meer uitdaging nodig hebben of temperamentvol zijn. Het gedrag kan ook bij de ontwikkelingsfase horen. Het doel van ombuigen van ongewenst naar gewenst gedrag is dat het kind met (zelf)vertrouwen weer verder kan met het sturen van zijn eigen gedrag. Kinderen voelen zich ook veiliger als ze weten dat er iemand aanwezig is die ingrijpt als het even niet gaat, die ondersteunt of juist begrenst. Iemand bij wie ze kunnen checken of wat ze doen ook kan.

Er zijn veel manieren waarop pedagogisch professionals kunnen reageren op ongewenst gedrag: een non-verbale reactie geven, een grapje maken, kinderen positief herinneren aan een regel, gedrag benoemen dat gewenst is, ik-boodschappen geven over het gedrag van het kind, en soms ook negatief gedrag negeren en positief gedrag juist belonen.

Vijf stappen bij conflictoplossing

Soms hebben kinderen conflicten. Wij zien die als leermomenten voor de (sociale) ontwikkeling. Kinderen leren hun gevoel en mening te laten horen en zien. Ze leren zichzelf en de ander beter te begrijpen en oplossingen te zoeken. Daardoor leren ze sociale en morele regels. Bij een conflict zetten pedagogisch professionals vijf stappen:

1. Bij een probleem of conflict stoppen we, snel maar rustig, het ontoelaatbare gedrag. We benoemen de emoties die kinderen laten zien en geven ze zo nodig een handreiking om hun emoties op een toelaatbare manier te uiten (stoom afblazen/ruimte voor ontlading zonder dat andere kinderen zich onveilig voelen).
2. We verzamelen informatie over wat er is gebeurd. Daarna checken we of we het goed hebben verwoord of begrepen.
3. We formuleren het probleem opnieuw en vragen naar compromisvoorstellen/oplossingen en kiezen er samen een uit.
4. We letten erop dat de gekozen oplossing naar tevredenheid van alle kinderen is, en we bedenken zo nodig samen hoe we die kunnen uitvoeren.
5. We ronden het gesprek af, blijven ondersteuning geven en kijken of de oplossing voor alle kinderen werkt.

Praten en uitleggen

Bij deze interactievaardigheid gaat het om hoe we aansluiten bij de leeftijd, het ontwikkelingsniveau en de behoefte van kinderen. We geven uitleg in een rustig tempo met een logische opbouw, zodat kinderen de uitleg goed begrijpen.

Praten en uitleggen gaat ook om overleg met de kinderen: op de bso mogen ze al veel meebepalen. We voeren allerlei gesprekken met de kinderen. Kleuters komen bij ons met hun waarom-vragen, feitelijke vragen of filosofische vragen. We genieten van de uitwisseling en van het samen zoeken naar antwoorden. Zesjarige kinderen vertellen al volop en geven hun mening. Oudere kinderen kunnen zich steeds beter concentreren op een onderwerp. Ook hanteren ze de gespreksregels vaak al goed. Ze gaan bijvoorbeeld goed om met beurtwisseling, luisteren, vertellen en focussen.

De onderlinge omgang is gebaseerd op plezier, aandacht, oprechte interesse, begrip, respect en duidelijkheid. We creëren een positieve communicatieve sfeer door regelmatige beurtwisselingen – zowel een-op-een als in groepsituaties. Soms bouwen we gesprekken uit om het denkvermogen van kinderen te prikkelen. In een groepsituatie proberen we iedereen te betrekken bij wat er gebeurt. We letten erop dat alle kinderen aan het woord kunnen komen. Nederlands is de voertaal, maar in sommige werksituaties kan een pedagogisch professional een andere taal gebruiken in het belang van het kind. Soms gebruiken we gebaren, mimiek of beeldmateriaal.

Ontwikkeling stimuleren

De interactievaardigheid 'Ontwikkeling stimuleren' zetten we in tijdens allerlei situaties en activiteiten. Bij de bso zijn kinderen in hun vrije tijd. We bieden kinderen een ontspannen, veelzijdige en uitnodigende opvang. Ze ontwikkelen zich via muziek en toneel, beeldende expressie, boeken en films, techniek en ruimtelijk inzicht, de natuur, sport en bewegen, digitale ervaringen en soms ook huiswerk van school. Bij de bso doen ze in alle ontwikkelingsgebieden ervaringen op, passend bij hun eigen tempo, interesses en mogelijkheden. Dat gaat op een ontspannen manier.

Kinderen zijn van zichzelf nieuwsgierige ontdekkers en onderzoekers, en wij begeleiden ze op hun ontdekkingstocht. We kennen de kinderen en hun interesses en mogelijkheden. Daardoor zien we in allerlei spelsituaties en activiteiten kansen voor begeleiding. Per situatie kiezen we wat we doen: intenties en plannen van kinderen verwoorden of helpen uitvoeren, samen nadenken over nieuwe materialen of nieuwe ideeën bij een vertrouwd spel, open vragen stellen, samen oplossingen zoeken, indrukken verwerken, kinderen bij elkaar betrekken, meespelen, om voorbeelden vragen, voorbeelden geven, instructie geven en nog veel meer. We helpen kinderen ook als ze iets nog niet helemaal alleen kunnen of durven. Kortom: we stimuleren de ontwikkeling op alle mogelijke manieren.

Begeleiden van onderlinge interacties

Met deze interactievaardigheid sluiten we het hoofdstuk af. Als pedagogisch professionals begeleiden we de onderlinge interacties van kinderen en het groepsproces. Dat doen we met begrip, respect, interesse en duidelijkheid. Kinderen leren volop van elkaar, ze vullen elkaar aan en ze hebben plezier in samenzijn en erbij horen. We zetten ons in voor een groepsfeer waarbij ieder kind zichzelf kan zijn en mee kan doen. We praten over diverse onderwerpen en we zijn nieuwsgierig naar verschillende ideeën en meningen. Verder creëren we gezamenlijkheid door bijvoorbeeld feestjes te vieren, rituelen uit te

voeren, (groeps)herinneringen te koesteren met foto's en verhalen, vriendschappen te zien en te waarderen. Zelf laten we goed voorbeeldgedrag zien. Waar het kan, laten we kinderen meedenken en beslissen. Door kinderen vaak te laten werken in kleine groepen (bijvoorbeeld bij activiteiten, eten en drinken), geven we kinderen de kans om elkaar goed te leren kennen.

Overige pedagogische kwaliteitseisen.

In dit hoofdstuk: extra aspecten van het pedagogisch beleid, conform de eisen in de Wet Kinderopvang

Activiteiten waarbij de basisgroep verlaten wordt

Soms kunnen kinderen de basisgroep verlaten voor bepaalde activiteiten of om even in een andere groep of centrale hal te gaan kijken of spelen.

Bij de volgende (spel)activiteiten verlaten de kinderen de basisgroep:

In vakantie tijden kunnen kinderen de basisgroep verlaten als zij willen aansluiten bij een activiteit op een andere groep. In dit geval zal dat dan op Keerberg 5 zijn. Als de kinderen de basisgroep verlaten gaat er wel altijd een pmer van de basisgroep mee.

Ook verlaten kinderen tijdens de vakantie de basisgroep om mee te doen aan een georganiseerde Korein-activiteit. Ook hier gaat dan altijd een vaste pmer mee.

Extra opvang afnemen

Ouders hebben bij ons **wel** de mogelijkheid voor het afnemen van extra opvang.

Kinderen komen meestal op vaste dagen naar de bso. Dat is belangrijk voor de stabiliteit van de groepen, het veilige en vertrouwde gevoel van de kinderen en daarmee de pedagogische kwaliteit.

Soms kan het voorkomen dat ouders extra opvang nodig hebben. Aan extra opvang afnemen zijn spelregels verbonden. Ouders kunnen [die regels](#) vinden op de website.

Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Volgens de Wet Kinderopvang moet er per locatie vijftig uur per jaar beschikbaar zijn voor pedagogisch beleid en tien uur per fte voor coaching. De pedagogisch beleidsuren zijn bestemd voor de totstandkoming en uitvoering van beleidsvoornemens (zie pedagogische kwaliteit, onze focus voor dit jaar). De coaching-uren worden ingezet om pedagogisch professionals te coachen bij hun werkzaamheden.

Bovenstaande uren hebben we als volgt verdeeld, waarbij alle medewerkers (inclusief flexmedewerkers en invallers) minimaal eenmaal per jaar coaching ontvangen. De uren zijn vastgesteld op peildatum 1 januari.

Vormgeving pedagogische beleidsvoornemens	Locatiemanager	1,36 uur per week
Vormgeving coaching van medewerkers	Pedagogisch coach	0,37 per week

Coaches verdelen hun uren over bijvoorbeeld werkoverleg, kind-besprekingen, inspiratiebijeenkomsten, samen formuleren van pedagogische doelen, evaluatie van pedagogische doelen en coaching on the job met teams. Coaches en managers streven gezamenlijk naar een zo efficiënt mogelijke inzet.

Bijlage 1.

De ontwikkelingsgebieden op een rij

Alle ontwikkelingsgebieden hangen met elkaar samen en zijn even belangrijk. Bij Wij zijn JONG willen we kinderen brede ervaringen op laten doen, zodat ze zich kunnen ontwikkelen tot creatieve denkers en doeners. Die ontwikkeling is voortdurend aan de gang. En alle stappen die de kinderen zetten, doen ertoe voor ons. Lees de voorbeelden per ontwikkelingsgebied en zie de kinderen groeien – van 0 tot en met 12 jaar en ouder.

De acht ontwikkelingsgebieden:

1. **De emotionele en sociale ontwikkeling.** Van goed in je vel zitten, je veilig voelen en welbevinden naar vertrouwen hebben in jezelf en anderen, samenzijn, samen spelen, belangstelling hebben voor elkaar, samen genieten, samen delen, keuzes maken, plannetjes maken en terugkijken, troosten en getroost worden, samen vieren, samen regels maken, afspraken nakomen, onenigheid oplossen, opkomen voor jezelf en de ander, je identiteit vormen door vergelijking, verantwoordelijkheid voor elkaar dragen, participeren, anderen accepteren en met anderen omgaan, competitie, genieten van elkaar, samenwerken, etc.
2. **De motorische ontwikkeling.** De grote en de kleine motoriek. Van het pakken van je voetje naar om kunnen draaien, kruipen, lopen, balanceren, de bal rollen, strepen zetten met de kwast, een autootje laten rijden, een trein vastmaken, lopen over een streep, fietsen, dansen, schrijven, fluiten, voetballen, turnen, bouwen met fijne materialen, etc.
3. **Taal en communicatie/taalvaardigheid.** Van horen, huilen, kijken en brabbelen, naar luisteren, praten, een gesprek voeren, rijmen, lezen, schrijven, gedichtjes maken, verhalen bedenken en informatie tot je nemen.
Taal is een middel om uit te drukken en met anderen te delen wat je ervaart, voelt, denkt of wilt. Taal omvat spraak, dus het beheersen van klanken. Bij passieve taal gaat het om het vlot verstaan van dialogen, opdrachten, liedjes, verhalen, toneelstukjes en filmpjes.
4. **Rekenprikkel.** Van 'daar pas ik wel tussen' naar meten van de hoogte, breedte en diepte. Van rekening houden met één eigenschap tegelijk naar rekening houden met meer eigenschappen. Van willekeurig tellen van de getallen 1, 2, 7, 5, 10 naar het uitrekenen van $4 \times 12 = 48$. Van drie blokken op elkaar zetten naar werken vanuit een bouwtekening tot er een kasteel staat. Van verschil voelen tussen zacht, hard, nat, droog, licht en zwaar naar onderscheid maken tussen kleuren, vormen, structuren, hoeveelheden, etc.
5. **Muzikale en beeldende expressie.** Van geluiden horen, muziek luisteren, beelden en bewegingen zien en maken naar zingen, dansen, tekenen, schilderen, kleien, kleuren, structuren zien, composities maken, etc.

6. **Morele ontwikkeling en begrijpen van de sociale wereld.** Van voelen dat we van je houden en dat je erbij hoort naar voelen en weten dat je wordt gewaardeerd, nadenken over wat wel en niet mag en waarom, nadenken over wat een 'goed' mens is, nadenken over de verschillen tussen mensen, respecteren van anderen, etc.
7. **Verstandelijke ontwikkeling/denkontwikkeling.** Van doen, ervaren en ontdekken naar steeds meer concrete kennis van de mens en de wereld om je heen, abstracte begrippen, filosofische wijsheden, begrijpen van de fysische wereld – van zandkorrel tot sterrenstelsel – en de levende natuur, begrijpen hoe voorwerpen zich gedragen in allerlei situaties en combinaties met elkaar (bijvoorbeeld het effect van water op papier), de effecten van handelingen op objecten kunnen voorspellen (bijvoorbeeld hoe de bal gaat rollen), vertrouwd raken met allerlei technische toepassingen, etc.
8. **Zelfsturing en ondernemingszin.** Van willekeurig exploreren naar bewust voor je spel kiezen. Van weten wat je wilt naar initiatief nemen en stappen zetten om je doel te bereiken. Van met wilskracht iets oppakken, doelen stellen en keuzes maken naar scenario's voor acties verzinnen, afstand kunnen nemen en leren uit ervaring. Van leren omgaan met moeilijkheden en obstakels naar problemen oplossen.

Bijlage 2. Gebruikte literatuur

Boonstra, M. & IJ. Jepma (2016). *Lerenderwijs. Samenwerken aan pedagogische kwaliteit in de kinderopvang*, Springer Media B.V.

Fukkink, R., redactie (2017). *Pedagogisch curriculum voor het jonge kind in de kinderopvang*. BKK. Bohn Stafleu van Loghum, Houten.

GGD GHOR Nederland & Nederlands Jeugdinstituut (NJI), *Veldinstrument observatie pedagogische praktijk kindercentra en peuterspeelzalen december, 2014* Utrecht.

Hoex, J., (2010). *Een solide basis voor positief jeugdbeleid*. Nederlands Jeugdinstituut.

ISSA, VBJK, Mutant (2016) *Europees kader voor kwaliteit (*Nederlandse samenvatting)* - European Quality Framework ECEC/ EQF.

Keulen, van, A., Leseman, P., Wanningen, K. & Kool, C. (2015). *Kwaliteitskader voor educatie van het jonge kind*. Nuvoorlater.nl

Keulen, A. van & E. Singer (2012), *Samen verschillend. Pedagogisch kader diversiteit in kindercentra 0-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Laevers, F., Silkens, K., & Declercq, B. (2020). *Ervaringsgericht werken in de voorschoolse kinderopvang*. Lannoo.

Laevers, F., Buyse, E., Daems, M. Declercq, B. (2016). *Welbevinden en Betrokkenheid als toetsstenen voor kwaliteit in de kinderopvang* (Uitgave kennisdossier kinderopvang BKK). Utrecht: BKK.

Landelijk Pedagogenplatform Kindercentra (2017). *Bouwstenen voor een pedagogisch kwaliteitskader Kinderopvang*.

Leseman, P., Veen, A. redactie (2016). *Ontwikkeling van kinderen en relatie met kwaliteit voorschoolse instellingen. Resultaten uit het pre-COOL cohortonderzoek*. Kohnstamm Instituut.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2009). *De NCKO kwaliteitsmonitor*. SWP.

Nederlands Consortium Kinderopvang Onderzoek. (2012). *De kwaliteitsmonitor BSO*. SWP Amsterdam.

Riksen -Walraven, M. (2000). *Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang*. Vossiuspers AUP, Amsterdam.

Schreuder, L., M. Boogaard, R. Fukkink & J. Hoex (2011), *Pedagogisch kader kindercentra 4-13 jaar*. Reed Business, Amsterdam.

Singer, E., & De Haan, D. (2021)). *Speels, liefdevol en vakkundig*. SWP.

Singer, E. & L. Kleerekoper (2009), *Pedagogisch kader kindercentra 0-4 jaar*. Elsevier gezondheidszorg, Maarssen.

Singer, E., Van Keulen, A., Saiz, A. B., & Roetman, A. (2012). *Samen verschillend*. Reed Business Education.

Strik, A., Schoemaker, J., (2018) *Interactievaardigheden. Een kindvolgende benadering.* Bon Stafleu van Loghum, Houten.

